

Gezina Bobbeldina

Gezina Bobbeldina

Een lofzang op Shakespeare.
Een ode aan de dwazen.

(toneelstuk voor twee spelers)

Marieke Nijmanning

UITGEVERIJ XSEBRA BV

Gezina Bobbeldina

Een lofzang op Shakespeare.

Een ode aan de dwazen.

Marieke Nijmanging

ISBN 9789492210449

NUR 307

© 2017 – UITGEVERIJ XSEBRA BV

Cover illustratie: Marieke Nijmanging

www.nijmanging.nl

marieke@nijmanging.nl

Het uitvoeren van dit toneelstuk moet worden aangemeld bij Stichting Bredero, waar de auteur haar uitvoeringsrechten heeft ondergebracht. Voor meer informatie zie:

www.stichtingbredero.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van UITGEVERIJ XSEBRA BV.

Inhoud

Achtergrond informatie	9
Het toneelstuk	
Scène 1. Het licht in je ogen	15
Scène 2. Echte liefde	39
Scène 3. Een schimmenspel	53

Achtergrond informatie

Het toneelstuk *Gezina Bobbeldina* is een schimmenspel waarin nooit helemaal duidelijk wordt waar het drama begint en de lolmakerij eindigt. Is het een dramatisch en pijnlijk verhaal over dementie of zien we twee mensen simpelweg plezier maken met toneelspelen: spelen tot ze erbij neervallen? Of kunnen allebei de opties waar zijn?

Hoe dan ook komen er veel Shakespeare scènes langs, vandaar dat dit stuk als een lofzang op Shakespeare gezien mag worden. Hieronder een korte uitleg van vijf toneelstukken van Shakespeare waaruit stukken bewerkte tekst zijn opgenomen.

Macbeth

Macbeth wil graag koning worden. Zijn vrouw wil dat al helemaal, ze ziet de bewonderende blikken van haar onderdanen al voor zich. Maar daarvoor moet wel eerst de huidige koning voorgoed verdwijnen. Macbeth doodt hem, op aandringen en met hulp van zijn Lady Macbeth. Met bloed aan hun handen worden Macbeth en Lady Macbeth het nieuwe koningspaar. Precies zoals de drie heksen hem al voorspelden: Leve Koning Macbeth. Maar gelukkig worden ze niet. Zowel Macbeth als Lady Macbeth worden getergd door schuldgevoelens.

Uiteindelijk draait Lady Macbeth door, ze wordt gek en pleegt zelfmoord. Macbeth wordt uiteindelijk vermoord en is dan uit zijn lijden verlost. Leve Koning Macbeth.

Midzomernachtdroom

Oberon en Titania (elfenkoning en elfenkoningin) hebben twee hobby's: vitten op elkaar en kijken naar mensen. Op een dag zien zij twee mensparen volkomen in de war: de één is verliefd op de geliefde van een ander en die weer op die ene en die weer... Tijd om in te grijpen. Het wordt een schimmenspel waarover Oberon en Titania

ruzie hebben. Puck, de venijnige kobold en het hulpje van Oberon, maakt er een nog grotere puinhoop van. Het toverbloempje “Ontwakende Liefde” gebruikt hij verkeerd, maar uiteindelijk komt het allemaal weer goed. Ieder mens eindigt met de juiste geliefde. En ook Oberon en Titania vliegen elkaar weer liefdevol in de armen, maar daarvoor heeft Oberon haar wel eerst verliefd laten worden op een ezel.

Romeo en Julia

Romeo en Julia komen uit rivaliserende families. Daarom mogen ze niet met elkaar trouwen. Een bevriend pater wil het verliefde stel helpen. Hij geeft een middeltje aan Julia waardoor zij een poosje dood lijkt. Haar ouders moeten geloven dat het echt is, zodat zij Julia niet gaan zoeken als zij later met Romeo vlucht. Dat is het plan. De pater stuurt een bericht aan Romeo, zodat hij op de hoogte is. Maar het bericht bereikt Romeo niet. Wel hoort hij dat Julia dood is, zoals iedereen die niet beter weet. Romeo snelt naar Julia en stort in tranen op haar levenloze lichaam neer. Zonder haar kan hij niet leven. Hij neemt gif in en sterft. Als Julia wakker wordt ziet ze haar dode Romeo. Zij kan ook niet zonder hem en steekt zichzelf dood. De families vinden hun kinderen dood in elkaars armen. Verslagen leggen ze hun ruzie bij, maar tegen wat voor prijs?

Nooit trof ellende een liefdesstel zo, als het deed met Julia en haar Romeo.

Veel gedoe om niets

Net zoals de mensparen in ‘Midzomernachtdroom’ en in ‘Romeo en Julia’ zijn er veel misverstanden in ‘Veel gedoe om niets’, zoals de titel al zegt. Er is een trouwerij, maar dan toch weer niet (want de bruidegom denkt dat zijn bruid is vreemdgegaan), de bruid valt dood neer (tenminste... dat denkt de bruidegom), dan is er schuld en boete, en uiteindelijk toch weer een bruiloft. Het komt allemaal goed. Het leukste in het hele verhaal zijn Beatrice en Benedick, de vrienden van de bruid en bruidegom. Zij lijken elkaar te haten en bekechten op virtueuze wijze. Uiteindelijk worden ook zij natuurlijk verliefd.

De Storm

Prospero is van zijn troon gestoten. Hij wordt met zijn dochter Miranda op een boot - vol boeken, maar zonder zeilen - achtergelaten op zee. Ze stranden op een eiland waar heks Sycorax de scepter zwaait. Prospero neemt de macht over. Hij bevrijdt luchtgeest Ariël. Zij is hem dankbaar. Ze staat in zijn schuld en wordt zijn dienaar. Ook Caliban, de valse zoon van Sycorax met visachtige trekken, wordt Prospero's dienaar. Ariël en Caliban vertegenwoordigen de goede en minder goede kanten in Prospero. Prospero is een goed man en vader, hij leeft op het eiland tussen zijn geliefde boeken en de magie. Maar hij zint ook op wraak, vooral op zijn broer die het koningschap van hem afpakte. Als die broer - samen met een bevriende koning en zijn zoon - op zee varen ontsteekt Prospero een verwoestende storm. De bemanning strandt op zijn eiland en Ariël onderwerpt de drenkelingen aan zinsbegoocheling. Dit zal haar laatste opdracht zijn voordat Prospero haar vrij zal laten. Miranda en de zoon van de andere koning worden verliefd. Prospero test hun liefde uit, want liefde mag volgens hem niet te snel gewonnen worden. De liefde overwint en Prospero stemt toe. De broer en vader van de bruidegom zijn genoeg gemarteld met wanhoop. Prospero heeft zijn wraak, maar het voelt minder zoet dan hij verwacht had. Hij is niet blij met wat macht met hem doet. Hij laat zowel Ariël vrij als zichzelf door zich van zijn toverkracht te ontdoen.

Het toneelstuk Gezina Bobbeldina is geschreven voor twee toneelspelers: een Hij en een Zij. Maar vanzelfsprekend kunnen dat ook twee vrouwen of twee mannen zijn.

Het Toneelstuk

Scène 1 - Het licht in je ogen

[Hij rangschikt kleding op het theaterkledingrek en legt wat rekwisieten op hun plek eronder.]

Zij zit onderuit gezakt op een stoel midden op het toneel. Ze kijkt naar hem en ergert zich eraan dat hij niet naar haar kijkt. Ze probeert zijn aandacht te trekken door telkens te verzitten, haar naar achter te gooien, te zuchten, te kuchen en te neuriën.

[Hij pakt een bezem en begint het toneel aan te vegen.]

Zij

Zeg, zie je me niet?

[Hij veegt onverstoorbaar door en zegt met een zucht:]

Hij

Tuurlijk, tuurlijk, wie ziet jou nou niet?

Zij

Niemand niet.

Hij

Als niemand je niet ziet, ziet iedereen je wel en dat zei ik dus.

Zij

Iedereen ziet me níet. Niemand ziet me.

[Hij stopt met vegen en kijkt haar aan.]

Hij

Ik zie je.

[Zij kijkt weg en haalt haar schouders op.]

Zij

Niet meer zoals vroeger.

[Hij zucht en veegt weer door.]

Zij

Vind je me lelijk?

Hij

Nee, ik vind je niet lelijk.

Zij

Maar ook niet mooi.

[Hij loopt naar haar toe.]

Hij

Jawel, wel mooi. Je bent nog even mooi als vroeger.

Zij

Liegbeest.

Hij

Heus, voor je leeftijd zie je er schitterend uit.

Zij

Jij balkende, godlasterende, harteloze hond!

[Zij jaagt hem weg met armbewegingen.

Hij haalt zijn schouders op en veegt weer verder.

Zij mokt.]

Zij

Je mag meer respect tonen, toneelmeestertje. Ik ben wel de grootste toneelactrice aller tijden: Gezina Bobbeldina.

Gezina Bobbeldina! Ik hoor het ze nog roepen. Gezina Bobbeldina, bis bis bis!!!
Bravo Bravo!!!

Hij

Ik hoor het.

Zij

En toch zie je me niet meer.

[Hij zegt vermoeid:]

Hij

Ik zie je. Ik ben je allergrootste fan.

Zij

Ja ja.

Hij

Ik heb je altijd gezien en zal je altijd zien.

Zij

Zo zo.

Hij

Je bent het licht in mijn ogen.

Zij

Hmm, en toch voel ik een afstand.

[Hij loopt op haar af en knielt voor haar stoel neer, kust haar handen, zwaait zijn armen in verering hoog en laag.]

Zij

Oké, oké, ga nu maar weer vegen.

[Hij veegt, zij denkt na.]

Zij

Zeg, kun jij niet wat voor me regelen? Je werkt hier toch?

Hij

Ik werk hier.

Zij

Dus jij kent de directeur van dit gedoetje.

Hij

Tuurlijk.

Zij

Dan kun jij er vast voor zorgen dat ik weer kan optreden.

Hij

Je bent met pensioen, poppekop. Je bent al...

[Ze stopt hem door haar wijsvinger op te heffen. Niemand mag haar leeftijd verraden.]

Hij

Je bent met zeer, zéér vervroegd pensioen gegaan, weet je nog?

Zij

Zei je nou poppekop?

Hij

Ik geloof het niet.

[Ze kijken elkaar een moment bevreemd aan.]

*Daarna kijken ze weer weg.
Een moment stilte.]*

Zij

Goed, jij kunt dat regelen, begrijp ik.

Hij

Wat?

Zij

Dat ik weer kan optreden.

Hij

Ik vrees van niet.

Zij

Hoezo niet?

[Hij haalt zijn schouders op.]

Zij

Zeg nou maar.

Hij

Ik ben nu eenmaal een slecht regelaar.

Zij

Je verzwijgt iets voor me.

Hij

Misschien.

Zij

Waarom?

Hij

Ik wil je niet kwetsen.

Zij

Zeg nou maar, dit is nog erger.

[Hij twijfelt.]

Zij

Nou, dan ga ik je wel weer een harteloze hond noemen.
Balkend en wel.

Hij

Je bent passé. Nou goed?!